

Pelkosenniemen kunnan ateriapalveluiden järjestäminen 1.1.2023 alkaen / Sosiaalipalveluiden ateriapalvelut

Kunnanhallitus 19.05.2022 § 168

Hyvinvointialue on pyytänyt vuoden 2021 loppuun mennessä kunnilta erityisesti tietoa siitä, onko kunta jakamassa oman keittiöverkoston kunnalle jääviin ja hyvinvointialueelle siirtyviin keittiöihin.

Tämän hetkisen tiedon mukaan Lapin hyvinvointialueen ja kuntien ateriapalvelut toteutetaan 1.1.2023 alkaen pääpiirteissään kolmella eri tavalla (BDO:n selvitys 5.4.2022):

- 1) HVA ateriapalvelut, hyvinvointialueen taseyksikkö
- 2) Lapin ateriapalvelut Oy, kuntien ja hyvinvointialueen omistama InHouse-yhtiö (sidosryhmäyksikkö)
- 3) kuntakohtaiset erillissratkaisut

Hyvinvointialueen valmistelun edetessä ovat ateriapalveluiden järjestämisvaihtoehdot kuntien kannalta tiivistyneet seuraaviksi (Julkisten ruokapalveluiden maakunnallinen kumppanuusmalli lähiruuan edistämiseksi -esitys):

- 1) InHouse yhtiö, jossa osakkaina ovat kunnat ja hyvinvointialue ja joka tuottaa sote- ja/tai sivistyspalveluiden ruokapalvelut
- 2) Hyvinvointialue hoitaa sote-asiakkaat, kunta hoitaa itse sivistyspuolen ruokapalvelut edelleen, jolloin vain soten puolelta ruokapalvelut siirtyvät hyvinvointialueen hoidettavaksi
- 3) Sivistyspalveluiden ruokapalveluiden yksityistäminen, jolloin hyvinvointialue päättää miten se hoitaa kunnan alueella olevien sote-asiakkaiden

Lapin hyvinvointialueen hallitus on käsitellyt ateriapalveluiden järjestämisasiä kokouksessaan 11.5.2022 § 114 ja päättänyt seuraavaa:

1. että ruokapalvelut toteutetaan valmistelijoiden esittämällä mallilla 1.1.2023 alkaen;
2. esittää Meri-Lapin kuntapalvelujen jäsenille liikelaitoskuntayhtymän yhtiöittämisen käynnistämistä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa;
3. esittää Pellon kunnalle, että hyvinvointialue tulee Pellon Serviisi Oy:n osakkaaksi ostamalla kunnalta yhtiön osakkeen tai osakkeita;
4. että hyvinvointialue järjestää itse ruokapalvelut niiden kuntien alueella, jossa ruokapalveluja ei voida tai ei ole perusteltua toteuttaa yhteistyössä kuntien kanssa;
5. hyvinvointialue perustaa yhteisen sidosyksikköasemassa (in house) olevan ruokapalveluyhtiön niiden kuntien kanssa, jotka ovat halukkaita yhtiön osakkaiksi;
6. erillissratkaisujen osalta toimitaan niitä koskevien sopimusten mukaisesti;
7. valmistelua jatketaan valmistelijoiden esittämällä tavalla;
8. vuoden 2023 aikana jatketaan valmistelua käynnistysvaihetta yhtenäisemmän palvelurakenteen aikaansaamiseksi.

Asian esittely ja päätös löytyvät kokonaisuudessaan lapha.fi-sivulta: [Ruokapalveluiden järjestäminen Lapin hyvinvointialueella \(tweb.fi\)](http://tweb.fi)

Kuntien ja hyvinvointialueen omistaman InHouse-yhtiön perustaminen etenee alustavan suunnitelman mukaan seuraavasti:

- periaatesuunnitelman hyväksyntä, kevät 2022
- yhtiön perustaminen, syksy 2022
- osakassopimus, syksy 2022
- palvelusopimus, syksy 2022
- tuotantoyksikkökohtaiset ja koko yhtiötä koskevat talousarviot 2023, loppusyyskysy 2022
- vuoden ennakkomaksujen määrittäminen, loppusyyskysy 2022

Pelkosenniemen kunnan ateriapalveluiden järjestämistavan ratkaiseminen 1.1.2023 alkaen edellyttää eri vaihtoehtojen sekä niiden hinta- ja muiden vertailujen tekemistä eri vaihtoehtoista.

Pelkosenniemen valtuusto on päättänyt (12.5.2022 § 26) hyväksyessään 1.8.2022 voimaan astuvan hallintosäännön, että sivistyspalveluiden ateriapalvelut siirretään hyvinvointipalveluiden toimialan vastuulle Lapin hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa 1.1.2023.

Kunnan ateriapalveluiden järjestäminen on strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävä muutos, jolla on laajakantoisia, välittömiä ja/tai pitkän aikavälin suoria vaikutuksia tai merkittäviä epäsuoria vaikutuksia yritystoimintaan (esim. palvelurakenteeseen, alueen vetovoimaisuuteen, yksittäisiin yrityksiin ja/tai yritysilmapiiriin). Näin ollen päätöksen tueksi on laadittava vaikutusten ennakoarviointi arviointi (EVA) kunnanhallituksen 3.2.2022 vahvistaman ohjeen mukaisesti.

Esityslistan oheismateriaalina on Julkisten ruokapalveluiden maakunnallinen kumppanuusmalli lähiruuan edistämiseksi -esitys sekä BDO:n selvitys.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, puhelin 040 157 7045
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää 1) käynnistää sivistyspalveluiden ateriapalveluiden kilpailutuksen ajalle 1.1.2023 - 31.12.2025, jotta järjestämisvaihtoehdot voidaan vertailla 2) edellyttää, että päätöksenteon tueksi laaditaan EVA-arviointi 3) edellyttää, että ateriapalveluiden järjestämisvaihtoehdot Pelkosenniemellä 1.1.2023 alkaen valmistellaan hyvinvointialueen edellyttämässä aikataulussa
Käsittely	
Päätös	Kunnanhallitus päätti 1) käynnistää sivistyspalveluiden ateriapalveluiden kilpailutuksen rajoitetulla menettelyllä ajalle 1.1.2023-31.12.2023, jotta järjestämisvaihtoehdot voidaan vertailla. 2) edellyttää, että päätöksenteon tueksi laaditaan EVA-arviointi 3) edellyttää, että ateriapalveluiden järjestämisvaihtoehdot Pelkosenniemellä 1.1.2023 alkaen valmistellaan hyvinvointialueen edellyttämässä aikataulussa
	Tero Luoma-aho poistui klo 20:30.
	Kunnanhallitus piti kokoustaun tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 20:30-20:40.
Tiedoksi	Tekniset palvelut

Muutoksenhaku Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Kunnanhallitus 28.07.2022 § 246

Kh 28.7.2022

Rajoitetussa hankintamenettelyssä hankintayksikkö julkaisee ilmoituksen hankinnasta, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Ainoastaan hankintayksikön valitsemat ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen.

Ilmoitus sivistyspalveluiden ateriapalveluiden hankinnasta on julkaistu Hilma-portaalissa 3.-13.6.2022. Määräaikaan mennessä kiinnostuksensa hankintaan ilmoittivat Neidon Sydän Oy ja Pelkosenniemen kunta.

Hankinta on suuruudeltaan noin 25 000 ateriaa vuodessa eikä näin ollen ylitä arvoltaan EU-hankintarajaa.

Valmistelija Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys Kunnanhallitus päättää
1) todeta, että kunnan oma ilmoittautuminen on aiheeton
2) käynnistää neuvottelumenettelyn Neidon Sydän Oy:n kanssa
3) todeta, että neuvottelumenettelyssä määriteltyä palvelukokonaisuutta ja hintaa verrataan kunnan omaan tuotantoon. Tässä yhteydessä laaditaan myös vaikutusten ennakoarviointi (EVA) kunnanhallituksen 19.5.2022 päätöksen edellyttämällä tavalla

Käsittely Pekka Arvola oli pois kokouksesta klo 17.09 – 17.24 asian käsittelyn ajan. Varahenkilö Sarianne Kiemunki oli tämän ajan kokouksessa.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin. Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Tiedoksi Ilmoittautuneet

Muutoksenhaku Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Kunnanhallitus 08.09.2022 § 306

Kh 8.9.2022

Neidon Sydän Oy:n kanssa on käyty neuvotteluita sivistyspalveluiden ateriapalveluiden määrittelemiseksi ja tarjouspyynnön laatimiseksi. Tarjouspyyntö laadittiin siten, että siinä otettiin huomioon sekä nykyinen toimintatapa että uudet toimitilat koulu-päiväkodissa. Tarjouspyyntö sisältää vaihtoehtoisia tapoja tuottaa ateriapalvelut yhdessä kunnan henkilökunnan kanssa, ja tarjous pyydettiin siten, että siinä on annettu ateriatyyppejen lisäksi esimerkiksi hinnat erikoisruokavaliolle ja välitystuotteille.

Tarjouspyyntö käytiin keskustellen läpi myös kunnan ruokapalveluiden esimiehen kanssa ja taloushallinnon asiantuntijan kanssa. Kunnan ruokapalveluiden omakustannushintojen määrittelemiseksi selvitettiin kuluvan vuoden 2022 yksikköhinnat, jotka pohjautuvat kuluneen vuoden kustannusten ja tuotantomäärien toteumaan 30.6.2022 mennessä. Omakustannushintoihin arviointiin elintarvikkeiden hinnankorotus ja lisättiin hintaan arvio yleiskustannuksista. Tarjouspyynnön liitteenä olevassa palvelukuvauksessa on esitetty ateriapalveluiden laatuun, esillepanoon ja muihin käytäntöihin liittyvä toimintamalli, jonka pohjalta työnjako sovitaan tarkemmin valitun palvelutuottajan kanssa.

Tarjousasiakirjat ja oman ateriatuotannon hinta-arvio toimitetaan kunnanhallitukselle etukäteen sähköpostilla.

Esityslistan liitteenä ovat tarjouspyyntö liitteineen sekä vaikutusten ennakoarviointi (EVA), jossa on tarkasteltu kolmea eri vaihtoehtoa:
1) kunnan ateriatuotanto siirtyy hyvinvointialueelle kokonaisuudessaan
2) kunnan ateriatuotanto siirtyy inHouse-yhtiöön kokonaisuudessaan
3) kunnan ateriatuotanto siirtyy sosiaalipalveluiden osalta inHouse-yhtiöön ja sivistyspalveluiden osalta yksityiselle toimijalle

Vaikutukset on arvioitu useasta näkökulmasta, kuten kustannus- ja henkilöstövaikutukset vaikutukset palveluiden laatuun, yritysvaikutukset, vaikutus riskienhallinnan kannalta sekä vaikutus kuntastrategian kannalta.

Yhteenvedona esitetään, että on Pelkosenniemen kuntastrategian ja hankintastrategian mukaista, että sivistyspalveluiden ateriapalvelut on kilpailutettu ja tarjottu siten pk-yritykselle mahdollisuus osallistua kyseisten ateriapalveluiden tuottamiseen. Kilpailutus edistää pk-yritysten mahdollisuuksia työllistää. Nykyistä toimintatapaa tarkempi palvelukuvaus mahdollistaa ateriapalveluiden laadun kohoamisen.

Kunnan keittiön nykyisen henkilökunnan siirtyminen inHouse-yhtiön palvelukseen ja kunnan omistussuuden hankkiminen yhtiöstä mahdollistavat sivistyspalveluiden ateriapalveluiden hankkimisen jatkossa tarvittaessa inHouse-yhtiöltä, mikäli tämä nähdään tarpeelliseksi. Keittiön esimiehille ja muulle henkilökunnalle on pyritty tiedottamaan ajantasaisesti hyvinvointialueen mukanaan tuomista muutoksista ja vaihtoehtoisista ateriaratkaisuista, joiden osalta päätöksenteko on ollut kesken. Yhteistoimintaneuvottelut inHouse-yhtiöön ja muualle hyvinvointialueelle siirtyvän henkilökunnan osalta toteutetaan hyvinvointialueen asettamassa aikataulussa syksyllä 2022.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045
Esittelijä	Vs. kunnanjohtaja
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) Pelkosenniemen kunta hyväksyä hyvinvointialueen ja kuntien yhteisen ateriapalveluiden inHouse-yhtiön periaatesuunnitelman ja esittää kiinnostuksena kunnan tulosta yhtiön osakkaaksi 2) hyväksyä Neidon Sydän Oy:n tarjouksen ja hankkia sivistyspalveluiden ateriapalvelut yhtiöltä 1.1.-31.12.2023 3) valtuuttaa kunnanjohtajan allekirjoittamaan palvelusopimuksen Neidon Sydän Oy:n kanssa
Käsittely	Pekka Arvola jääväsi itsensä ja poistui esteellisenä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28 § kohta 1 osallisuusjäävi,

läheinen asianosainen). Asian käsittelyyn ja päätöksentekoon osallistui varajäsen Sari-Anne Kiemunki.

Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä vs. kunnanjohtajan esityksen.
Tiedoksi	Kunnan ateriapalvelut Hyvinvointialue (kohta 1) Neidon sydän Oy (kohta 2)
Muutoksenhaku	Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan hankintalain mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua

Kunnanhallitus 03.11.2022 § 401
3/00.01.02/2022

Kh 3.11.2022

Sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamisen siirtyessä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen kunnat eivät voi itse tuottaa palveluja hyvinvointialueelle, vaan toiminta on yhtiötettävä. Myynti hyvinvointialueelle on toimintaa markkinoilla ja se tulee antaa yhtiön tehtäväksi. Vastaavasti hyvinvointialueen tulee soveltaa hankintalakia, kun se hankkii palveluita kunnan omistamalta yhtiöltä.

Lapin hyvinvointialue on perustanut Lapin Ateriapalvelu Oy in-house -yhtiön, joka tuottaisi ateriapalveluja yhtiön osakaskunnille ja hyvinvointialueelle. Osakassopimuksessa esitetään, että hyvinvointialueen osuus yhtiöstä olisi 100 osaketta (50,25%) ja kuntien osuus yhteensä 99 osaketta (49,75%).

Useimmat kunnat ovat esittäneet, että osakassopimuksen sisältöä tulee muuttaa siten, että kunnilla olisi osake-enemmistö. Samalla kunnat ovat esittäneet, että hallituksen kokoonpanoa tulisi tarkistaa. Asiasta on 11.10.2022 pidetty neuvottelu niiden kuntien kanssa, jotka ovat keväällä 2022 ilmoittaneet kiinnostuksensa liittymisestä yhtiöön. Pelkosenniemen kuntaa ei kutsuttu neuvotteluun, vaikka kunta on syksyllä 2022 ilmaissut kiinnostuksensa tulla mukaan yhtiöön (kh 08.09.2022 § 306). Neuvottelusta on laadittu muistio.

Sodankylä kunta on päättänyt, ettei se lähde mukaan hyvinvointialueen ruokapalveluyhtiöön ja että se perustaa oman yhtiön Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n. Sodankylässä lähiruoan osuus on n. 30 % ja kunta haluaa panostaa lähiruokaan ja sen kehittämiseen. Muilla kunnilla ja hyvinvointialueella on mahdollisuus liittyä yhtiöön. Yhtiön osakkuussuhteista neuvotellaan erikseen. Valmistelua ohjaa periaate, että yksittäisellä kunnalla ei olisi osake-enemmistöä. Liittymistä Pohjois-Lapin Ruokapalveluihin on valmisteltu mm. Utsjoella ja Inarissa.

Pelkosenniemen kunta on neuvotellut Sodankylän kunnan kanssa ateriapalveluiden järjestämisvaihtoehdoista 20.10.2022. Kunnan edustajat ovat tutustuneet LÄHI-ruoka -ruoka hankkeeseen keväällä 2022. Hankkeen edustajien kanssa on sovittu tapaaminen 1.11.2022. Samana päivänä on myös neuvottelu Pohjois-Lapin Ruokapalveluiden ajankohtaistilanteesta kunnissa, jotka ovat osoittaneet kiinnostusta tulla mukaan yhtiön osakkaaksi.

Yhteenvetona todettakoon, että Pelkosenniemen kunnalla on kaksi vaihtoehtoa sosiaalipalveluiden ruokapalveluiden järjestämiseksi 1.1.2023: Joko liittyä osakkaaksi Lapin Ateriapalvelut Oy:n yhtiöön tai liittyä osakkaaksi Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n yhtiöön. Oman ateriapalveluyhtiön perustaminen ei ole Pelkosenniemen kokoiselle pienelle kunnalle realistinen vaihtoehto.

Kahden yhtiön välinen vertailu on tehty olemassa olevien tietojen perusteella. Vertailun kannalta hyödyllisiä ateriakustannustietoja ei ole ollut vielä käytettävissä, mutta valmistelussa on syntynyt käsitys, että kunkin kunnan alueella toimivat keittiöt ovat tuotantoyksiköitä, jotka vastaavat omasta kustannustasostaan ja siten hinnoittelustaan. Yhtiöiden välisessä vertailussa painottuvat näkökulmat, jotka tukevat Pelkosenniemen kunnan vaikutusmahdollisuuksia aterioiden sisältöön ja laatuun.

Molempiin yhtiöihin liittymiseksi Pelkosenniemen kunnan tulee sijoittaa yhtiön perustamispääomaan muutaman tuhannen euron suuruinen alkupääoma, joka sisällytetään kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaan vuodelle 2023. Kustannukset tarkentuvat osakkaaksi liittymisen jälkeen, kun on tiedossa yhtiöiden osakkaiden lopullinen määrä ja osakkeiden jakautuminen.

Esityslistan oheismateriaalina ovat yhtiöiden perustamisasiakirjat, joita on käytetty kuntien päätöksenteon liitteinä.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Pelkosenniemen kunta menee mukaan osakkaaksi Sodankylän kunnan perustamaan Pohjois-Lapin Ateriapalvelut Oy:hyn.
Käsittely	
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin.
Tiedoksi	Valtuuston esityslistalle 17.11.2022
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.